

GEDRAGSCODE DATAGEBRUIK AKKERBOUW

1. Inleiding

De ontwikkelingen op het terrein van precisie landbouw en data bieden de akkerbouwsector volop kansen om stappen vooruit te maken m.b.t. de bedrijfsvoering (verhoging van productiviteit, verlaging van kosten, betere rentabiliteit en meer duurzaamheid). Om deze stappen vooruit te zetten, is een versnelling van de toepassing van data-intensieve landbouw nodig.

Telers, toeleveranciers en ketenpartijen in de akkerbouw kunnen data inzetten voor het verder optimaliseren van de teelt, respectievelijk product- en dienstverlening. Naast vraagstukken op het vlak van de inhoud en technologie zijn er ook vraagstukken van meer randvoorwaardelijke aard (organisatorisch en juridisch) die een succesvolle toepassing van data intensieve landbouw beïnvloeden. Het omgaan met deze laatste categorie vraagstukken kan worden vergemakkelijkt wanneer er afspraken over enkele basisprincipes zouden zijn. Op verzoek van het akkerbouwbedrijfsleven zijn deze afspraken door de BO in bijgaande code neergelegd.

De code is een samenvoeging van de 'privacy and security principles for farm data (bron: AgGateway North America)', welke is vastgesteld op 5 mei 2015 en de 'gedragscode data delen (bron: AgroConnect)', welke op 22 oktober 2014 is vastgesteld door een aantal grote Nederlandse akkerbouwcoöperaties.

De achterban van BO Akkerbouw (primaire sector, handel en verwerking) zou graag zien dat alle bedrijven die op het vlak van precisielandbouw en data zaken doen met bedrijven in de akkerbouw zich conformeren aan deze regels.

Deze code is aldus een vorm van zelfregulering, opgesteld door de direct betrokken bedrijven die actief zijn binnen de akkerbouw(ketens). De code richt zich in de eerste plaats op deze bedrijven zelf. Echter, daarnaast willen de bedrijven dat de code ook wordt toegepast door bedrijven die "zaken doen" met de bedrijven in de akkerbouw (toeleveranciers en afnemers). De principes en de uitwerkingen zouden door de bedrijven in beginsel onverkort toegepast moeten worden. Dit wordt het 'pas toe–beginsel' genoemd. Niettemin moet een bedrijf soms de mogelijkheid hebben ervoor te kiezen het desbetreffende voorschrift niet, of op een andere wijze uit te voeren. Het moet dan wel de redenen daarvan schriftelijk en gemotiveerd uiteenzetten. Een dergelijk 'pas toe of leg uit'–beginsel, doet recht aan de diversiteit van de bedrijven in de akkerbouwketens.

Doel van de code is ervoor te zorgen dat er duidelijk kaders voor gebruik van data zijn, waardoor de ondernemer inzicht en regie heeft in de toepassing en het gebruik van "zijn" data door derden. Het resultaat zou moeten zijn dat ketenpartijen gemakkelijker data gaan delen en er een versnelling komt van de data-intensieve akkerbouw.

De code is bewust kort gehouden. De ontwikkelingen gaan snel. Niet uit te sluiten is dat de code de komende periode verder wordt uitgebouwd.

De code komt voort uit een aantal elementaire uitgangspunten, te weten:

Zeggenschap

Uitgangspunt is dat de data leverancier zeggenschap heeft over (de rechten heeft op) de informatie die wordt gegenereerd uit eigen handelingen. Het is de verantwoordelijkheid van de teler om akkoord te gaan met data gebruik en delen door data afnemers, data dienstverleners of derden.

Transparant en consistent

Data afnemers zijn geëngageerd. Ongeacht of een data dienstverlener wordt ingeschakeld, informeren data afnemers data leveranciers over de doelen waarvoor ze data verzamelen en gebruiken.

Database, toegang en controle

Data opgeslagen in een database bij de data afnemer, de data dienstverlener of bij derden mogen alleen gebruikt worden of zijn alleen toegankelijk met de nadrukkelijke instemming van de data leverancier (machtiging).

Disclaimer, gebruik en verkoop van data

Derden, data dienstverleners of data afnemers zullen data welke tot de data leverancier is te herleiden niet verkopen of openbaar publiceren. Indien deze data persoonsgegevens betreffen, zijn de wettelijke voorschriften voor de verwerking van persoonsgegevens van toepassing.

2. De code

1) Definities

- a) Data: alle vormen van informatie die in het kader van een bedrijfsactiviteit worden uitgewisseld tussen de data leverancier, de data afnemer of derden.
 - i) Ruwe data (synoniem: primaire data, onbewerkte brongegevens): worden gegenereerd en verzameld zonder bewerking of andere vorm van manipulatie.
 - ii) Bewerkingen (bijv. algoritme, schoning, interpretatie): omzetting van ruwe data naar meetwaarden die door mensen te identificeren zijn. Intellectueel eigendomsrechten kunnen hier van toepassing zijn.
- b) Data leverancier: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die data levert aan de data afnemer en de rechten op de betreffende ruwe data heeft.
- c) Data afnemer: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die op grond van een overeenkomst met de data leverancier, data van de data leverancier betreft.
- d) Data dienstverlener: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die op grond van een overeenkomst data levert aan een data leverancier en/of een data afnemer.
- e) Derde(n): een andere persoon dan de data leverancier, de data afnemer of de data dienstverlener die data verzamelt, bewerkt of anderszins tot zijn beschikking heeft.
- f) Doel: de reden waartoe de data afnemer de data van data leverancier verzamelt, bewerkt of anderszins tot zijn beschikking heeft.
- g) Beslissingsondersteunende informatie: uitkomst uit een applicatie. Dit betreft door telers te identificeren en te gebruiken informatie.
- h) Applicatie: combinatie van meetwaarden en/of beslissingsondersteunende informatie die via algoritmen worden omgezet naar nieuwe beslissingsondersteunende informatie.
- i) Primaire data: perceels-, teelt-, productie-gerelateerde data betreffende een specifieke teler.
- j) Login gegevens: vertrouwelijke invoerdata (bijvoorbeeld gebruikersnaam en wachtwoord) die toegang geven tot een applicatie of database met niet publieke content.
- k) Persoonsgegevens: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon; als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die

direct of indirect kan worden geïdentificeerd, onder meer aan de hand van een identifier zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens of een online identifier.

2) Rechten en plichten

- a) Data leverancier behoudt te allen tijde de rechten op de ruwe data waarvan hij de bron is.
- b) Data leverancier staat in voor de juistheid en/of volledigheid van de verstrekte ruwe data. Hij is evenwel niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit en/of verband houdt met de ontvangst en/of het gebruik van deze data door data afnemer en/of data dienstverlener en/of derden.
- c) Data afnemer is verplicht bij het aangaan van een overeenkomst met data leverancier die (mede) het uitwisselen van data inhoudt, al dan niet met inschakeling van een data dienstverlener, de data leverancier ondubbelzinnig en op een reproduceerbare wijze op de hoogte te stellen van het doel.
- d) Indien data moeten worden aangemerkt als persoonsgegevens en de data afnemer - eventueel samen met anderen - het doel en de middelen van de gegevensverwerking bepaalt, geldt deze als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)¹. Bij iedere verwerking van persoonsgegevens is de Algemene Verordening Gegevensbescherming onverkort van toepassing.

3) Geheimhouding

- a) Data afnemer zal data niet openbaar maken of gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze zijn verkregen.
- b) Data afnemer mag data alleen opslaan voor het doel waarvoor deze zijn verkregen en voor de duur die nodig is voor dit doel.
- c) Data afnemer stelt, zonder de uitdrukkelijke en aantoonbare toestemming van data leverancier, geen data van data leverancier beschikbaar aan derden, tenzij data afnemer hiertoe op grond van de wet, een verordening, een gerechtelijk bevel of bij besluit van een overheidsinstantie verplicht is.
- d) Geen van de in dit artikel opgenomen bepalingen legt de data afnemer enige beperking op ten aanzien van informatie of gegevens, al dan niet gelijk of gelijksoortig aan de informatie of gegevens vervat in de vertrouwelijke Informatie, indien die informatie of gegevens:
 - i) reeds rechtmatig ter beschikking stonden van de data afnemer voordat deze van data leverancier werden verkregen;
 - ii) onafhankelijk door de data afnemer zijn ontwikkeld zonder gebruikmaking van informatie of gegevens van de data leverancier;
 - iii) algemeen bekend zijn, of algemeen toegankelijk kunnen worden gemaakt, anders dan door een handelen of nalaten van de data afnemer;
 - iv) door een derde aan de data afnemer bekend worden gemaakt, zonder dat een geheimhoudingsverplichting ten opzichte van de betrokken data leverancier wordt geschonden.
- e) Het bepaalde onder a) tot en met d) geldt mutatis mutandis voor data dienstverleners, waarbij het doel voor de dataverkrijging wordt bepaald door de bij de data uitwisseling betrokken data afnemer(s).

4) Beveiliging

- a) Data afnemer en data dienstverlener verplichten zich tot het zo goed als redelijkerwijs mogelijk, beveiligen tegen verlies, diefstal, ongeautoriseerde toegang en wijziging door niet-bevoegden van de data die zijn ontvangen van data leverancier.

¹ : Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016

- b) Data afnemer informeert data leverancier onmiddellijk indien hij verlies, diefstal, ongeautoriseerde toegang tot data en wijziging door niet-bevoegden van data die zijn ontvangen van data leverancier vaststelt. Indien deze omstandigheid zich voordoet bij data dienstverlener informeert deze onmiddellijk de data leverancier(s) en/of data afnemer(s) waarmee hij een overeenkomst heeft. Tevens meldt data afnemer c.q. data dienstverlener een dergelijk voorval direct aan de beheerder van deze gedragscode, Brancheorganisatie Akkerbouw.
- c) Data afnemer en data dienstverlener verplichten zich tot het regelmatig maken van een back-up van de verzamelde data om te voorkomen dat data in het geval van een calamiteit verloren gaan.
- d) Data leverancier, data afnemer en data dienstverlener zullen zorgvuldig omgaan met, en zijn verantwoordelijk voor, login gegevens. De login gegevens zijn niet overdraagbaar. Gebruikers zijn verplicht de login gegevens volstrekt geheim te houden.

5) Slotbepalingen

- a) Een data afnemer of data dienstverlener die zich heeft verbonden tot de toepassing van deze gedragscode en op enig moment besluit zich niet langer aan de gedragscode te willen verbinden, is gebonden op alle overeenkomsten met data leverancier die zijn gesloten voor het einde van de verbintenis van de data afnemer of data dienstverlener aan de gedragscode de bepalingen van de gedragscode onverkort te zullen blijven toepassen.
- b) Deze gedragscode beperkt op geen enkele wijze de toepassing van een terzake geldend wettelijk voorschrift.
- c) Vereniging Brancheorganisatie Akkerbouw is op geen enkele wijze aansprakelijk voor schade die kan ontstaan uit, of het gevolg is van, de toepassing van deze gedragscode.

Zoetermeer, 1 maart 2019